

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 541-01/17-1/ EPA 1738-VII
Ljubljana, 2. 3. 2017

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-G) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 68. seji 1. 3. 2017 obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-G), ki ga je v obravnavo po skrajšanem postopku Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Violeto Tomić.

Komisija predlog zakona **podpira**.

Komisija ugotavlja, da želi predlagatelj s predlaganim izvzemom otroškega dodatka iz kategorije dohodkov, ki se upoštevajo pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, zmanjšati revščino med gospodinjstvi z otroki in enostarševskimi družinami, med katerimi je stopnja revščine najvišja.

Predstavnica Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide je pojasnila, da bo Vlada Republike Slovenije o stališču do predloga zakona odločala v četrtek, 2. 3. 2017, da pa pristojni vladni odbor predlogu zakona v predloženi obliki ni izrazil podpore. Meni namreč, da bi s hitro in zgolj delno spremembo lahko bistveno vplivali na sicer zelo kompleksen sistem uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. Posledično naj bi se najprej pripravilo celovito analizo problematike in na podlagi ugotovitev uvedlo bolj premišljene spremembe sistema.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (IRSSV), ki je 2013 izvedel študijo Ocena učinkov izvajanja nove socialne zakonodaje, v kateri je med drugim predlagal, da se otroški dodatek opredeli kot univerzalno pravico in ne kot socialni korektiv. IRSSV ugotavlja, da so se v času krize vsi ukrepi države osredotočali na zavarovanje najšibkejših skupin prebivalstva, med drugim je z novelacijo zakonodaje prišlo do popravkov določenih ponderjev v

povezavi s pravicami iz javnih sredstev za enostarševske družine. Slednje je njihov položaj sicer izboljšalo, a še vedno ostajajo del najbolj ranljivega dela populacije. Opozarja tudi na novo kategorijo ranljive skupine prebivalstva, to je družine iz t. i. srednjega sloja, ki so izpostavljene velikemu tveganju za nastanek revščine v primeru izgube zaposlitve enega od staršev. Posledično IRSSV poziva ministrstvo, da ob napovedanih spremembah zakonodaje upošteva omenjene ugotovitve.

Komisija ugotavlja, da pred obdobjem krize otroški dodatek ni bil namenjen izboljšanju socialne varnosti družine, ampak je predstavljal univerzalni namenski dodatek (namenjen izboljšanju položaja otrok, pomoč pri šolanju, oskrbi itd.). Z zakonodajo, sprejeto v času krize, pa je prevzel vlogo vstopnega pogoja v sistem uveljavljanja ostalih pravic iz javnih sredstev in s tem neke vrste socialni korektiv, saj je za nekatere družine kljub relativno nizki višini postal pomemben vir preživetja.

Komisija v skladu z navedenim podpira namero predlagatelja, da se otroškega dodatka ne zajema v dohodek, na podlagi katerega se odloča o pravicah iz javnih sredstev, in s tem posredno zagotovi boljši izhodiščni položaj družinam v socialni stiski za pridobitev ostalih pravic iz javnih sredstev.

V zvezi s pripombami Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti o morebitnih negativnih vplivih predlaganih sprememb na delovanje sistema kot celote so komisijo zanimale konkretne navedbe omenjenih vplivov. Pri tem je prejela pojasnilo ministrstva, da bi izločitev otroškega dodatka kot ene od kategorij dohodka družine vplivala na spremembo ekvivalenčne lestvice (podlaga za izračun denarne socialne pomoči) in dohodkovne lestvice (podlaga za izračun štipendij), a na podlagi teh sprememb nihče od upravičencev do pravic iz javnih sredstev ne bi bil v slabšem položaju. Kljub temu ministrstvo dodatno opozarja, da bi, gledano v širšem kontekstu socialne politike, navedene spremembe lahko porušile obstoječa razmerja med prejemniki minimalne plače in prejemniki denarne socialne pomoči, in sicer v korist slednjih.

Ne glede na vse pomisleke ministrstva komisija predlog zakona podpira. Meni namreč, da se ravno na podlagi sprejema ali vsaj poglobljene razprave o parcialnih rešitvah lahko spodbudi aktivnosti pristojnega ministrstva k čimprejšnji pripravi celovitejših rešitev, ki bodo dale odgovor tudi na vse ostale težave z zagotavljanjem socialne varnosti najranljivejših skupin prebivalstva.

Komisija se je v razpravi dotaknila tudi ostalih ukrepov, sprejetih v času krize, ki še vedno v veliki meri in pogosto negativno vplivajo tako na posameznike kot gospodarstvo (npr. stopnja DDV). Posledično meni, da bi jih bilo treba na podlagi aktualnih (spremenjenih) okoliščin temeljito proučiti in se odločiti, katere izmed njih bi bilo smiselno ohraniti v obliki dolgoročnih sistemskih ukrepov in katere izmed njih bi bilo bolj smiselno odpraviti.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije mag. Darija Kuzmanič Korva.

Mag. Nuša Zupanec, l.r.
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun, l.r.
predsednik komisije